
WYPOWIEDZIEĆ IMPERIUM

Wraz z inwazją Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 roku na sile przybrały próby poszukiwania formuły dla opisanego przeszłości i teraźniejszości kultury rosyjskiej. Intelktualiści i intelektualistki (głównie zachodniej i środkowej) Europy podsuwali często opozycyjne wobec siebie strategie: wymazywania dziedzictwa imperium rosyjskiego bądź poszukiwania innej, nieimperialnej Rosji. Nie brakowało również głosów przekonujących, że historię (w tym także historię kultury i literatury) Rosji przepisywać i wypowiadać trzeba w perspektywie postkolonialnej.

Tytuł „Wypowiedzieć imperium” czerpie z dwuznaczności „wypowiedzenia”: jako językowego wyrażenia, ale i zarazem wymówienia zależności od imperium. Trzy głosy składające się na blok

– ukraiński, białoruski i polski – odmiennie wypowiadają imperialne konstrukty (kultury, historii, tożsamości), a zarazem spotykają się w przekonaniu, że „kultura unieważnienia” nie rozwiązuje problemu relacji Europy do dziedzictwa Rosji. Pytanie, co zrobić z kulturą rosyjską, nie powinno wreszcie ustępować pola wysiłkom poszerzania wiedzy o kulturach przez Rosję zagrabionych, dlatego w niniejszym bloku artykułów – obok dwóch esejów odnoszących się bezpośrednio do rosyjskości – pojawia się wypowiedzenie imperium przez przypomnienie jego skutków dla ukraińskiej sztuki lat 30. XX wieku. Autorki i autor esejów z niniejszego bloku wypowiadają imperialistyczne zależności, uwzględniając własne, indywidualne uwikłania w geopolityczne napięcia i wykorzystując je do sformułowania (mniej lub bardziej bezpośredniego) postulatów dla Zachodu, niekiedy zbyt łatwo wchodzącego w rolę egzekutora imperium.

Redaktorka prowadząca:
Katarzyna Trzeciak